



ПОСТАНОВЛЕНИЕ

12.12.2025

г.Мензелинск

КАРАР

№ 424

«2026 — 2030 елларга «Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында

2007 елның 4 декабрендәге №329-ФЗ «Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт турында» Федераль законына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 5 мартындагы № 159 «Татарстан Республикасында физик культураны һәм спортны үстерү дәүләт программасын раслау турында» карарына һәм Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы территориясендә физик культураны һәм массакүләм спортны үстерү шартларын тәмин итү максатында,

КАРАР ЧЫГАРА:

1. "2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү" муниципаль программасын расларга (Кушымта).
2. Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 23 апрелендәге №392 «Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районының «Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге» Муниципаль казна учреждениесенң үстерү программасын 2020-2025 елларга раслау турында» карарын гамәлдән чыгарылган дип танырга.
3. Әлеге карар рәсми рәвештә бастырылып чыгарга тиеш.
4. Әлеге карарның гамәлдә булуы 2026 елның 1 гыйнварыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә кагыла дип билгеләргә.
5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары Бикеева Нэля Габдулловнага йөкләргә.

Житәкче



М.Р. Кәримов

Кушымта  
Татарстан Республикасы  
Минзэлә муниципаль районы  
Башкарма комитеты карарына  
12 » 12 202 № 404

2026-2030 елларга Минзэлә муниципаль районында яшьләр сәясәтен,  
физик культураны һәм спортны үстерү программасы

|                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Программа исеме</b>                   | 2026-2030 елларга Минзэлә муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү программасы.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Программаны эшләү өчен нигезләр</b>   | <p>Федераль закон 04.12.2007 № 329-ФЗ «Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт турында».</p> <p>Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 5 марты №159 карары «Татарстан Республикасында физик культура һәм спортны үстерү дәүләт программасын раслау турында»;</p> <p>Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;</p> <p>Федераль максатчан программа «Россия Федерациясендә физик культура һәм спортны үстерү 2016-2020 елларга, 2030 елга кадәр дәвам итү белән»;</p>                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Программаны эшләүче</b>               | «Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге» МКУ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Программага заказ бирүче</b>          | ТР Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитеты                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Программаның максатлары бурычлары</b> | <p>- <u>Физик культура һәм спорт</u> өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру;</p> <p>- физик культура һәм спорт өлкәсендә идарә итү системасын, тармакара координацияне камилләштерү;</p> <p>- Минзэлә районы спортчыларының республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда түбәндәге спорт төрләре буенча уңышлы катнашуын тәмин итү: спорт йөзүе, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, бадминтон, бокс;</p> <p>- физкультура хәрәкәтенең массалыгын арттыру;</p> <p>- физик культура һәм спорт өлкәсендә законнарның үтәлешен контрольдә тотуны тәмин итү;</p> <p>- физкультура-спорт эшчәнлегенең финанс, матди-техник һәм кадрлар белән тәмин итү механизмнарын камилләштерү;</p> |

|                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>- физик активлык һәм сәламәт яшәү рәвешен системалы пропагандалау, районда үстерелә торган спорт төрләре буенча физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүчеләр өлешен арттыру, шул исәптән мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр, ятим балалар, ата-ана каравыннан мәхрүм калган балалар һәм балигъ булмаганнар эшләре комиссиясендә исәптә торучы үсмерләр арасында;</li> <li>- физик культура-спорт оешмаларын үстерү, яңа спорт төрләрен үстерү;</li> <li>- физик культура-спорт оешмаларына дәүләт ярдәме күрсәтү;</li> <li>- массакүләм спорт разрядлары спортчыларын әзерләү;</li> <li>- физик культура-спорт профиле буенча югары квалификацияле белгечләр әзерләүгә ярдәм итү.</li> </ul> <p><u>Яшьләр сәясәте өлкәсендә:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- яшь буынның иҗтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру.</li> <li>- яшьләр хәрәкәтләре өчен шартлар тудыру, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр тарафыннан башлангыч социаль эһәмиятле проектларга ярдәм итү</li> <li>- үсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвеше алып баруга тотрыклы мотивация формалаштыру һәм яшьләр мохитендә асоциаль күренешләрне профилактикалау.</li> <li>- яшәү урыны буенча балалар һәм яшьләр өчен оештырылган мәгънәле ял системасын үстерү</li> </ul> |
| <b>Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары</b>    | Программа 2026-2030 елларда этапларга бүленмичә гамәлгә ашырылачак                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Программаны финанслауның күләмнәре һәм чыганаclarы</b> | <p>Программаны финанслауның гомуми күләме 2026 – 2030 елларда 973 500 сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2026 ел – 194 700 сум;<br/> 2027 ел – 194 700 сум;<br/> 2028 ел – 194 700 сум;<br/> 2029 ел – 194 700 сум;<br/> 2030 ел – 194 700 сум;</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының тиешле елга һәм план чорына бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.</p> <p>Федераль бюджет чаралары РКМ һәм килешү нигезендә билгеләнәчәк, жирле бюджет чаралары бюджет турында карар нигезендә билгеләнәчәк, бюджеттан тыш чыганаclar чаралары ел саен төзелгән килешүләр һәм килешүләр нигезендә билгеләнәчәк.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Программаны башкаручылар</b>                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>- ТР Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты;</li> <li>- ТР Минзәлә муниципаль районының финанс-бюджет һәм жир-мөлкәт палатасы;</li> <li>- Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                     | <p>"Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге» МКУ;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының «Мәгариф бүлеге» МКУ;</li> <li>- «Минзәлә РҮХ» ДАССИ;</li> <li>- Татарстан Республикасы Минзәлә районы буенча хәрби комиссариат;</li> <li>- «Минзәлә» мәгълүмат-мөхәррият үзәге;</li> <li>- ТР Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура һәм шәһәр төзөлеше бүлеге;</li> <li>- Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Минзәлә муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге;</li> <li>- ТР Минзәлә муниципаль районының халыкны эш белән тәмин итү һәм мәшгульлек үзәге;</li> <li>- ТР Минзәлә районы ветераннар советы;</li> <li>- ТР Минзәлә районы инвалидлар жәмгыяте;</li> <li>- ТР Минзәлә районы Бөтенроссия сукурлар жәмгыяте;</li> <li>- Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы авыл жирлекләре башкарма комитетлары;</li> <li>- Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы спорт мәктәпләре;</li> <li>- Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы предприятиеләре, оешмалары, учреждениеләре.</li> </ul> |
| <b>Төп программалар исемлеге</b>                                    | <p>2026 – 2030 елларга «Юбилейный» СМ үсешенә төп программасы</p> <p>2026 – 2030 елларга «Юность» СМ үсешенә төп программасы</p> <p>2026 – 2030 елларга «Олимп» СМ үсешенә төп программасы</p> <p>2026 – 2030 елларга «Ялкын» яшьләр үзәге үсешенә төп программасы</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре</b> | <p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2030 елга кадәр түбәндәгеләргә ирешү мөмкинлеген бирәчәк:</p> <p><u>Физик культура һәм спорт өлкәсендә:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Район халкының төрле төркемнәрен физик культура, спорт һәм туризм белән шөгыльләнүгә киң жәлеп итү юлы белән сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм сәламәтлекне ныгыту;</li> <li>- Минзәлә районы спортчыларының республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда казанышларын арттыру;</li> <li>- Физик культура һәм спортның клуб формаларын үстерү;</li> <li>- Физик культура-спорт, сәламәтләндерү хезмәтләренә күләм һәм сыйфатын арттыру;</li> <li>- Хәрби хезмәткә чакырылу алдыннан һәм чакырылу яшендәге егетләрнең физик әзерлеген яхшырту;</li> <li>- Физик культура һәм спортның төрле төркемнәр арасында антисоциаль тәртипне кисәтүдә ролен арттыру;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                         | <p>- Чиклэнгэн мөмкинлекле кешелэрнең физик реабилитациясе һәм социаль адаптациясе.</p> <p>-Минзэлэ районы халкының актив һәм тулы кыйммәтле ялга ихтыяжларын канәгәтләндерү.</p> <p><u>Яшьләр сәясәте өлкәсендә:</u></p> <p>-оештырылган ял формалары белән колачланган балалар һәм яшьләр саны;</p> <p>-ватанпәрвәрлек юнәлешендәге чаралар белән колачланган балалар һәм яшьләр саны;</p> <p>-балалар һәм яшьләр жәмәгәтә оешмалары чаралары белән колачланган балалар һәм яшьләрнең гомуми санында өлеше (60 процентка кадәр)</p> |
| <p><b>Программаның</b><br/><b>үтәлешен тикшереп</b><br/><b>торуны оештыру</b><br/><b>системасы</b><br/><b>Программаны</b><br/><b>мониторинглау:</b></p> | <p>- Минзэлэ муниципаль районы Советы сессияләрендә һәм даими комиссияләр утырышларында Программаны үтәү барышын тыңлау;</p> <p>- Программаны үтәү барышы турында халыкка мәгълүмат чараларында хәбәр итү.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

## КЕРЕШ

### Физик культура һәм спорт

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү программасы 2026-2030 елларга (алга таба - Программа) халыкның барлык яшь төркемнәренә сәламәтлеген ныгыту, физик активлыкны һәм эзәрлекне арттыру, тулы кыйммәтле ял һәм сәламәт буш вақыт шартлары булдыру, спорт резервын эзәрләү һәм район спортчыларының республика, Россия һәм халыкара спорт аренаһарында уңышлы чыгышларын тәмин итүгә юнәлдерелгән чараларны үтәүгә күздә тотта.

Физик культура - ул кешенең физик камилләшүенә юнәлдерелгән төрле чараларны берләштерү. Бу жәмгыятьнең гомуми культурасының бер өлеше. Шуңа күрә физик культураның төп максаты - кешенең гармонияле шәхесен формалаштыру. Берничә ел дәвамында авырулар дәрәжәсенең үсүе һәм халыкның гомер озынлығының кыскаруы, жәрәхәтләр дәрәжәсенең артуы, инвалидлар санының артуы тенденцияләре күзәтелә. Гомуми белем бирү учреждениеләрендә уку еллары дәвамында укучыларның сәламәтлек дәрәжәсе 4-5 тапкыр кими. Укучыларның бары тик 10% ғына мәктәпне сәламәт килеш тәмамлай. Елдан-ел сәламәтлек торышы буенча хәрби хезмәткә яраксыз егетләр саны арта, тәмәке тартуга, спиртлы эчемлекләр һәм наркотиклар куллануга ияләшкән балалар һәм үсмерләр саны үсә.

Мәгълүмати технологияләрнең тиз үсеш шартларында, кешенең глобаль мәгълүмати киңлеккә югары интеграциясе шартларында, кагыйдә буларак, заманча жәмгыятьтә шәхеснең тулы кыйммәтле эшләве белән бәйле проблемалар кискенләшә. Бу вақытта барлыкка килгән йөкләнеш, компьютер белән эшләү (заманча дөньяда төп мәгълүмат чыганагы) үз сәламәтлегә белән шөгыйльләнү өчен вақытны кыскарта. Бу проблема аеруча балалар өчен актуаль. Бүген уку эшчәнлегенең аерым аспектыларын укучыларның сәламәтлегенә тискәре йогынты ясаучы фактор буларак карала. Моның сәбәбе, беренче чиратта, югары уку йөкләнешләре, физик тәрбия буенча һәрвакыт нәтижәле булмаган уку процессы, кирәкле критерийларның булмавы һәм педагогларның, ата-аналарның, укучыларның сәламәтлекне ныгытуга мотивациясенең зәгыйфь булуы.

Хәзерге вақытта физик культура һәм спорт өлкәсе жәмгыятьнең арткан таләпләренә җавап бирми. Заманча Россия кешесенең кыйммәтләр системасында физик культураның рейтингы югары түгел, шулай ук аның статусы безнең жәмгыятьтә җитәрлек түгел.

Спорт һәм физик культура үсешенә муниципаль программасын эшләү һәм гамәлгә ашыруның актуальлегә яшьләр, жәмәгәт һәм спорт оешмалары эшчәнлегә өчен шартлар тәмин итү кирәклегә белән генә түгел, ә гомумән сәламәт буын формалаштыру проблемаларын комплекслы хәл итү белән дә бәйле. Районда спорт һәм физик культура үсеше буенча эш мәгариф учреждениеләре, спорт мәктәпләре һәм экскурсияләр (яшьләр һәм спорт эшләре бүлегә) аша башкарыла. Соңгы вақытта, җитәкче органнарның игътибарлы карашы һәм районда спорт үсеше буенча төгәл координацияләнгән эш нәтижәсендә, шөгыйльләнүчеләр санының тотрыклы үсеш тенденциясе күзәтелә.

Бу эштә катнашкан оешмаларның тренер составлары, стимуллаштыру, финанс һәм мораль ярдәм аркасында, үз квалификацияләрен күтәрү, эшнең яңа методларын

эшләү һәм секцияләр һәм бүлекләрнең матди-техник базасын ныклап ныгыту мөмкинлегенә ия булдылар.

Бүгенге көндә кискен торган мәсьәләләр: спорт-масса эшчәнлеген үткәрү өчен булган махсуслаштырылган биналарны ремонтлау һәм реконструкцияләү; яшәү урыны буенча район спорт клублары челтәрен булдыру һәм камилләштерү, аларның матди базасын ныгыту, төрле дәрәжәдәге белем бирү учреждениеләренә эш формалары һәм методларын заманча таләпләргә туры китереп, үсмерләр һәм яшьләрдә сәламәт яшәү рәвешенә омтылыш, жәмгыятькә файдалы хезмәт аша иминлеккә ирешү, спорт белән даими шөгыльләнү аша патриотизм һәм гражданлык хисләрен үстерү.

Минзәлә муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү үткәрелә торган социаль сәясәтнең өстенлекле юнәлеше булып тора һәм ышанычлы норматив-хокукий нигезгә таяна. Физик культура һәм спортны үстерү өчен киң мөмкинлекләр тудырыла.

Югарыда әйтелгәннәрдән чыгып һәм яшьләр безнең район халкының зур өлешен тәшкил итүен исәпкә алып, спортны үстерү мәсьәләләрен хәл итү барлык тиешле дәүләт һәм муниципаль органнар һәм жәмәгать оешмалары тарафыннан комплекслы системалы якин килүне таләп итә. Яшьләрнең хәле, булган тәҗрибә һәм район яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның яңа эшләнмәләре әлеге программаны эшләү һәм кабул итү зарурлыгын раслый.

Хәзерге вакытта спорт инфраструктурасын үстерү һәм камилләштерү өлкәсендә уңай динамика күзәтелә. Минзәлә районында физик культура һәм спорт буенча 106 объект исәпләнә.

Минзәлә районында физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүне арттыру буенча билгеле бер эш алып барыла. 2025 елның 1 гыйнварына карата физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүчеләр саны 14719 кеше тәшкил итә, бу районның гомуми халкының 64,0 процентын тәшкил итә.

Тренировкаларны оештыру эше Минзәлә муниципаль районының 3 спорт мәктәбендә алып барыла, аларда түбәндәге спорт төрләре буенча 2069 кеше шөгыльләнә: спорт йөзүе, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, бадминтон, бокс. Халыкны сәламәт яшәү рәвешенә жәлеп итүнең бер формасы булып, Минзәлә муниципаль районы халкы арасында иң яраткан спорт төрләре буенча массакүләм физик культура-спорт чаралары үткәрү тора: спорт йөзүе, шашка, шахмат, чаңгы ярышлары, картинг, шорт-трек, пуля белән ату, өстәл һәм зур теннис, волейбол, гер спорты, футбол, жиңел атлетика, көрәш. Мәсәлән, Бөтенроссия чаңгы ярышлары «Россия чаңгы юлы» һәм Бөтенроссия йөгәрүе «Милләтләр кроссы» кысаларында районда массакүләм чаңгы ярышлары «Татарстан чаңгы юлы» һәм жиңел атлетика йөгәрешләре үткәрелә.

Авыл халкын физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә жәлеп итү максатыннан Минзәлә муниципаль районында ел саен Спартакиада үткәрелә, ә районның гомуми белем бирү мәктәпләре һәм урта уку йортлары укучылары өчен уку елы дәвамында укучылар Спартакиадасы үткәрелә. Районда физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү, мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрнең социаль адаптациясе буенча эш оештырылган, районның спорт учреждениеләрендә инвалидлар декадасына багышланган спорт чаралары үткәрелә. Аерым инвалид спортчылар республика ярышларында катнашалар, анда спорт нәтижәләренә ирешәләр.

Югары казанышлар спорты үсешенә зур игътибар бирелә. Минзәлә муниципаль районының алдынгы спортчылары һәм жыелма командалары күпсанлы республика һәм Россия ярышларында уңышлы чыгыш ясыйлар.

Тармакта кадрлар потенциалын үстерүдә кайбер нәтижеләргә ирешелде. Физик культура-спорт учреждениеләрендә тармак хезмәткәрләренә гомуми саны 78 кеше тәшкил итә, шуларның 67се югары һөнәри белемгә ия.

Ләкин, Минзәлә муниципаль районында физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүче халыкның гомуми өлеше Татарстан Республикасының башка районнарына караганда берәз түбәнрәк, бу районның социаль-иқтисади үсеш программалары белән билгеләнгән максатларга ирешүне шактый кыенлаштырырга мөмкин.

Шулай ук Программаны үтәүнең төп юнәлешләренә берсе булып яшьләр һәм үсмерләренә актив ялларын оештыру, эчүчелеккә, наркотикларга һәм башка зарарлы йогынтыларга бәйлеләкне спортка, сәламәт азартка, гадел көрәштә җиңү осталыгына һәм теләгенә алыштыру тора. Югары спорт казанышларын да онытырга ярамый, алар физкультураны, спортны, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалый һәм безнең районны, республиканы һәм илне бөтен дөньяга данлый.

Әлеге программа танылган һәм популяр спорт төрләрендә югары казанышлар спортының уңайлы үсешкә өчен оптималь шартлар тудыруны, шулай ук яңа спорт төрләрен үстерүгә күздә тоту. Сәламәт яшәү рәвешенә кешеләргә җәлеп итүдә җирле массакуләм мәгълүмат чаралары, аеруча телевидение һәм радио, зур роль уйнарга тиеш.

Шулай итеп, әлеге Программаның максатларыннан чыгып, аның юнәлтелгән проблемаларын түбәндәгечә формалаштырырга мөмкин:

- сәламәт яшәү рәвешенә тиешле мәдәнияте булмау;
- спорт инфраструктурасын үстерүдә диспропорция. Үсеш алган инфраструктурага карамастан, районда аның тигезсезлегә саклана, бу халыкны физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә актив җәлеп итүгә ярдәм итми. Бу, бигрәк тә, демографик хәлне яхшырту чарасы буларак, яшәү урыны, эш, уку урыны буенча физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүнең массакуләмлеген тәмин итү ягыннан да мөһим;
- физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүнең массакуләм үсеш темпларының тигез булмавы, халыкның аерым категорияләрен (студентлар, балалар һәм үсмерләр, инвалидлар һ.б.) тигез колачламау. Статистик мәгълүматларга караганда, халыкның 32 проценты физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү, актив ял формалары белән колачланмаган;
- башлангыч сыйныф укучыларына уку йөкләнешенә артык булуы. Экспертлар бәяләве буенча, бүген дәреслекләр һәм башка кирәкле мәктәп материалларының авырлыгы нормативтан 4 тапкыр артып китә. Моннан тыш, физик культура дәресләре өчен спорт инвентарлары, гадәттә, укучылар өйдә саклый һәм физкультура дәресләре көннәрендә мәктәпкә алып килә;
- кадрлар потенциалын әзәрләү эшенә җитәрлек нәтиҗәле булмавы, аның хәзерге әзәрлек системасы кадрларга ихтияжны канәгатьләндерми. Спорт мәктәпләрендә эшләүче тәҗрибәле профессиональ спорт белгечләре, тренерлар җитешми. Спортчыларны әзәрләүнең нәтиҗәле системасын формалаштыру һәм гамәлгә ашыру сәләтенә ия белгечләр җитәрлек түгел;
- югары казанышлар спортының фәнни һәм методик ярдәмә начар үсеш алган.

Яшьләр сәясәте

Дәүләт яшьләр сәясәтенең тармакара өлкә буларак үзенчәлегә белән бәйле рәвештә, яшьләр проблемаларының барлык спектры буенча: белем бирү, эшкә урнашу, ялны оештыру, тискәре социаль күренешләрне профилактикалау буенча ведомствоара координация ныгыды.

Дәүләт яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлешләрән гамәлгә ашыру, яшьләр проблемаларын нәтижәле хәл итү өчен программалы метод актив кулланыла. Республикада ял итү өлкәсе тәрбия процессынан аерылгысыз, эчтәлегә буенча үзенчәлекле өлеше буларак кабул ителде. Республикада балалар һәм яшьләрнең ялын тәмин итү эшен оештыру өчен мөмкинлекләрнең чикләнүчелегә һәм ялга мохтаж булганнарның ихтыяжларын максималь канәгатьләндерү зарурлыгы арасындагы каршылык шартларында оптималь формалар табу омтылышы характерлы булды.

Балаларның сәламәтлегә социаль-икътисади, демографик һәм медицина-биологик факторларның катлаулы үзара бәйләнеше буларак формалаша, аларның иң мөһимнәре - экологик хәлнең начараюы, житәрлек һәм баланссыз тукланмау, мәктәптә, гаиләдә балаларны укуы һәм тәрбияләү шартлары һәм технологиясе, гаиләләрнең икътисади иминлегә кимү һәм жәмгыятьтә социаль киеренкелек белән бәйле стресс йогынтылары, зарарлы гадәтләрнең таралуы.

Авыл яшьләре социаль төркем буларак үзенең социаль хәлен тулы мәгънәсендә ия түгел. Ул яшь буынның үсеш дәрәжәсен, аның барлык проблемалары белән чагылдырган яшь төркемен тәшкил итә. Авылда алар аеруча ачык күренә. Авыл жирлегендәге яшьләр арасында аеруча ярлылык, гомумән яшәү дәрәжәсенең түбәнәюе, эшкә урнашу шартлары булмау, мәдәни ихтыяжларның үсмәве, эмоциональ ярлылык, үзенең һәм башкаларның тәртибенә эхлакый бәйләрнең түбән булуы ачык чагыла. Моның нәтижәсе - ижади хезмәт эшчәнлегенә игътибарсызлык, жәмгыятьнең хәле өчен җаваплылыкның кимүе, аннан читләшү.

Бүгенге көндә авыл яшьләре арасында проект эшчәнлеген һәм эшмәкәрлекне үстерү дә мөһим бурыч булып тора. Бу аларны социаль проектлаштыруга, бизнес-планлаштыруга өйрәтүсез мөмкин түгел. Хәзер моны мәгълүмати-телекоммуникация челтәре "Интернет" ярдәмендә, дистанцион укуы һәм вебинар программаларын кулланып эшләргә мөмкин.

Татарстан Республикасы яшьләренең кыйммәтле юнәлешләрән формалаштыруда гражданлык-патриотик тәрбиянең роле арта. Программалы чаралар кысаларында түбәндәге юнәлешләр системалаштырыла: патриотик тәрбия системасын модернизацияләү, гражданны хәрби хезмәткә чакырылышка эзерләү чаралары, патриотик тәрбия өлкәсендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәмин итү.

## Программаның максаты һәм бурычлары

Программаның максаты Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәтен һәм физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашырудан гыйбарәт.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- спорт төрләрен үстерү: спорт йөзүе, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, бадминтон, бокс;
- массакүләм физик культура һәм спортны үстерү, халыкның сәламәтлеген ныгыту, Минзәлә муниципаль районының спорт имиджын ныгыту;
- яшьләрнең социаль үсешен идарә итү, аның ижади потенциалын районның көндәшлеккә сәләтлелеген арттыруда куллану, яшь буынның тормыш сыйфатын күтәрү өчен оптималь шартлар тудыру;
- дәүләт яшьләр сәясәтен һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен камилләштерү;
- Минзәлә муниципаль районы яшьләренең патриотик тәрбия системасын үстерү һәм модернизацияләү;
- яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләренең инфраструктурасын ныгыту һәм энергетик нәтижәлелеген арттыру.

**Программаның максат күрсәткечләре  
2026-2030 елларга**

| №<br>п/п | Максат күрсәткече                                                                                       | 2025 | Максат күрсәткечләренен<br>мәгънәләре, ел |       |       |       |       |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|
|          |                                                                                                         |      | 2026                                      | 2027  | 2028  | 2029  | 2030  |
| 1        | Минзәлә муниципаль районы халкының физик культура һәм спорт белән системалы шөгыльләнүче өлеше (%)      | 64,0 | 65,50                                     | 66,50 | 67,50 | 68,50 | 69,50 |
| 2        | Физкультура-спорт секцияләрендә, клубларда, СМда шөгыльләнүче балалар, үсмерләр һәм яшьләрнен өлеше (%) | 55   | 56                                        | 57    | 58    | 59    | 60    |
| 3        | Спорт корылмалары белән тәмин ителеш (%)                                                                | 72,5 | 72,6                                      | 72,8  | 73,0  | 73,5  | 74,0  |
| 4        | Тармак хезмәткәрләренен саны, квалификация күтәрү курсларын узган, яңадан әзерлек узган                 | 10   | 8                                         | 8     | 8     | 8     | 8     |
| 5        | Физик культура һәм спорт өлкәсендә районда беренче тапкыр эшкә керешкән яшь белгечләр саны              | 2    | 3                                         | 3     | 3     | 3     | 3     |
| 6        | Массакүләм разрядлар бирү планлаштырыла                                                                 | 97   | 97,2                                      | 97,4  | 97,6  | 97,8  | 98,0  |
| 7        | КМС                                                                                                     | 5    | 6                                         | 7     | 8     | 8     | 9     |
| 8        | МС                                                                                                      | 1    | 2                                         | 2     | 3     | 3     | 3     |
| 9        | Тренерлар составының квалификациясен күтәрү                                                             | 7    | 8                                         | 8     | 9     | 10    | 10    |
| 10       | Кадрлар резервы                                                                                         | 2    | 3                                         | 3     | 3     | 3     | 3     |
| 11       | ГТО                                                                                                     | 95,0 | 95,05                                     | 96,0  | 96,5  | 97,0  | 98,0  |

**2026 – 2030 елларга "Олимп" СМ өстәмә белем МБУ үсешенең өстәмә  
программасы**

| №<br>п/п | Максат индикаторы                                                                                                         | 2025 | Максат индикаторларының<br>әһәмияте |       |       |       |       |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-------------------------------------|-------|-------|-------|-------|
|          |                                                                                                                           |      | 2026                                | 2027  | 2028  | 2029  | 2030  |
| 1        | Минзәлә муниципаль районы халкының физик культура һәм спорт белән системалы шөгыльләнүче өлеше (%)                        | 64,0 | 65,50                               | 66,50 | 67,50 | 68,50 | 69,50 |
| 2        | "Олимп" СМ өстәмә белем МБУ физкультура-спорт секцияләрендә шөгыльләнүче балалар, үсмерләр һәм яшыллар өлеше (%)          | 24,5 | 24,6                                | 24,7  | 24,8  | 25    | 25,2  |
| 3        | Спорт корылмалары белән тәмин ителеш (%)                                                                                  | 98.0 | 98.1                                | 98.3  | 98.4  | 98.5  | 98.6  |
| 4        | Тармак хезмәткәрләренең саны, квалификация күтәрү курсларын узган, яңадан әзерлек узган                                   | 1    | 1                                   | 2     | 2     | 1     | 1     |
| 5        | Физик культура һәм спорт өлкәсендә районда беренче тапкыр эшкә керешкән яшь белгечләр саны                                | 2    | 2                                   | 2     | 2     | 2     | 2     |
| 6        | Футбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты буенча спорт төрләре буенча массакүләм разрядлар бирү планлаштырыла (%) | 97.0 | 97.3                                | 97.5  | 97.6  | 97.7  | 98.0  |
| 7        | КМС футбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты                                                                     | 2    | 1                                   | 2     | 2     | 2     | 2     |
| 8        | Матди-техник базаны тәмин итү (%)                                                                                         | 98.0 | 98.2                                | 98.3  | 98.4  | 98.5  | 98.7  |
| 9        | Тренерлар составының квалификациясен күтәрү                                                                               | 1    | 2                                   | 2     | 3     | 1     | 1     |
| 10       | Кадрлар резервы                                                                                                           | 1    | 1                                   | 1     | 1     | 1     | 1     |
| 11       | ГТО (%)                                                                                                                   | 98,0 | 98,1                                | 98,2  | 98,3  | 98,4  | 98,5  |

**«Юбилейный» СМ өстәмә белем МБУ үсешенен 2026 – 2030 елларга  
подпрограммасы**

| №<br>п/п | Максат индикаторы                                                                                                   | 202<br>5 | Максат индикаторларының әһәмияте |       |       |       |       |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------------------------------|-------|-------|-------|-------|
|          |                                                                                                                     |          | 2026                             | 2027  | 2028  | 2029  | 2030  |
| 1        | Минзәлә муниципаль районы халкының физик культура һәм спорт белән системалы шөгыльләнүче өлеше (%)                  | 64,0     | 65,50                            | 66,50 | 67,50 | 68,50 | 69,50 |
| 2        | «Юбилейный» СМ өстәмә белем МБУ физкультура-спорт секцияләрендә шөгыльләнүче балалар, үсмерләр һәм яшьләр өлеше (%) | 25,0     | 25,5                             | 26,0  | 26,5  | 27,0  | 27,5  |
| 3        | Спорт корылмалары белән тәмин ителеш (%)                                                                            | 0        | 0                                | 0     | 0     | 0     | 0     |
| 4        | Квалификация күтәрү курсларын үткән, яңадан әзерлек үткән тармак хезмәткәрләре саны                                 | 3        | 3                                | 2     | 3     | 3     | 2     |
| 5        | Районда физик культура һәм спорт өлкәсендә эшкә беренче тапкыр керешкән яшь белгечләр саны                          | 1        | 0                                | 0     | 0     | 1     | 1     |
| 6        | Спорт төрләре буенча разрядларны массакуләм бирү: волейбол, көрәш, йөзү, спорт аэробикасы (%)                       | 72       | 73                               | 74    | 75    | 76    | 77    |
| 7        | Спорт төрләре буенча МС: волейбол, көрәш, йөзү, спорт аэробикасы                                                    | 0        | 0                                | 0     | 0     | 0     | 1     |
| 8        | Спорт төрләре буенча КМС: волейбол, көрәш, йөзү, спорт аэробикасы                                                   | 2        | 2                                | 3     | 3     | 3     | 3     |
| 9        | Матди-техник базаны тәмин итү (%)                                                                                   | 70       | 75                               | 80    | 85    | 90    | 95    |
| 9        | Тренерлар составының квалификациясен күтәрү                                                                         | 2        | 2                                | 3     | 3     | 4     | 4     |
| 10       | Кадрлар резервы                                                                                                     | 1        | 1                                | 1     | 1     | 1     | 1     |
| 11       | ГТО                                                                                                                 | 94,0     | 95,0                             | 96,0  | 96,5  | 97,0  | 98,0  |

**«Юность» СМ өстәмә белем МБУ үсешенен 2026 – 2030 елларга подпрограммасы**

| №<br>п/п | Максат индикаторы | 2025 | Максат индикаторларының<br>әһәмияте |
|----------|-------------------|------|-------------------------------------|
|----------|-------------------|------|-------------------------------------|

|    |                                                                                                                             |      | 2026      | 2027      | 2028      | 2029  | 2030  |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----------|-----------|-----------|-------|-------|
| 1  | Минзэлэ муниципаль районы халкының физик культура һәм спорт белән системалы шөгыльләнүче өлөшө (%)                          | 64,0 | 65,5<br>0 | 66,5<br>0 | 67,5<br>0 | 68,50 | 69,50 |
| 2  | «Юность» СМ өстәмә белем МБУ физкультура-спорт секцияләрендә, клубларда шөгыльләнүче балалар, үсмерләр һәм яшьләр өлөшө (%) | 14,5 | 15,5      | 16,5      | 17,5      | 18,5  | 19,5  |
| 3  | Яссы спорт корылмалары белән тәэмин ителеш (%)                                                                              | 98   | 98,1      | 98,1      | 98,2      | 98,3  | 98,4  |
| 4  | Тармак хезмәткәрләренен квалификация күтәрү курсларын узган, яңадан әзерлек узган саны                                      | 4    | 3         | 3         | 3         | 4     | 4     |
| 5  | Районда физик культура һәм спорт өлкәсендә беренче тапкыр эшкә керешкән яшь белгечләр саны                                  | 1    | 0         | 1         | 1         | 0     | 1     |
| 6  | Хоккей һәм фигуралы шуу, бадминтон буенча разрядларны массакүләм бирүне планлаштыру (%)                                     | 87   | 90        | 90        | 91        | 92    | 92    |
| 7  | Хоккей һәм фигуралы шуу буенча КМС                                                                                          | -    | -         | -         | -         | -     | -     |
| 8  | Хоккей һәм фигуралы шуу буенча МС                                                                                           | -    | -         | -         | -         | -     | -     |
| 9  | Хоккей һәм фигуралы шуу бүлекләрендә тренерлар составының квалификациясен күтәрү                                            | 3    | 4         | 4         | 3         | 4     | 4     |
| 10 | Кадрлар резервы                                                                                                             | 1    | 1         | 0         | 1         | 1     | 1     |
| 11 | ГТО (%)                                                                                                                     | 90   | 92        | 94        | 95        | 95    | 96    |

**2026 – 2030 елларга «Ялкын» яшьләр үзәге МБУ үсешенә ярдәмчә программасы**

| №<br>п/п | Индикаторның исеме                                                                                                                                                                             | Индикаторларның күрсәткечләре |      |      |      |      |      |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|------|------|------|------|------|
|          |                                                                                                                                                                                                | 2025                          | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
| 1        | Талантлы яшьләрне яклау өлкәсендә башкарма хакимият органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган проектлар һәм программаларга жәлеп ителгән яшьләр өлешен арттыру, яшьләрнең гомуми санында (%) | 44                            | 46   | 48   | 50   | 52   | 54   |
| 2        | Балалар һәм яшьләрнең барлык ял һәм сәламәтләнדרү формалары белән колачланган өлешен арттыру, балалар һәм яшьләрнең гомуми санында (%)                                                         | 28                            | 29   | 31   | 33   | 35   | 37   |
| 3        | Яшьләрне мәдәни-ял эшчәнлегә белән колачлау (%)                                                                                                                                                | 50                            | 52   | 54   | 56   | 58   | 60   |
| 4        | Яшьләр сәясәтә мәсьәләләрен хәл итүгә эшләүче яшьләрне жәлеп итү (%)                                                                                                                           | 39                            | 41   | 43   | 45   | 47   | 49   |
| 5        | Яшьләрне патриотик тәрбияләү (%)                                                                                                                                                               | 39                            | 41   | 43   | 45   | 47   | 49   |
| 6        | Волонтерлык эшчәнлегә (%)                                                                                                                                                                      | 28                            | 30   | 32   | 34   | 36   | 38   |
| 7        | Яшьләр арасында тискәре күренешләрне профилактикалау (%)                                                                                                                                       | 40                            | 42   | 44   | 46   | 48   | 50   |
| 8        | Терроризм һәм экстремизмны профилактикалау (%)                                                                                                                                                 | 52                            | 54   | 56   | 57   | 59   | 62   |
| 9        | Яшьләрнең физик үсешенә һәм сәламәтләндрүенә ярдәм итү (%)                                                                                                                                     | 58                            | 60   | 62   | 64   | 66   | 68   |
| 10       | Инвалидлык сәбәплә эшләмәүче 14 – 30 яшьлек яшьләр клубы (%)                                                                                                                                   | 46                            | 48   | 50   | 52   | 54   | 56   |
| 11       | Яшьләрнең студентлар, мәктәп формированиясенә жәмәгать тәртибен саклау буенча эшчәнлеген оештыру (М(С,Ш) ФООП «ФОРПОСТ» Минзәлә муниципаль районы РТ, (%))                                     | 41                            | 43   | 45   | 47   | 48   | 51   |
| 12       | Авыл яшьләре белән эшчәнлекне оештыру                                                                                                                                                          | 41                            | 43   | 45   | 47   | 48   | 50   |

## **Программа чаралары исемлеге**

Куйган бурычларны хэл итү түбәндәге юнәлешләр буенча чаралар үткәрү юлы белән күздә тотыла:

1. ФК һәм спортны үстерүнең оештыру шартларын һәм норматив-хокукий тәмин ителешен формалаштыру.

2. ФК һәм спортны үстерүнең методик һәм мәгълүмати тәмин ителеше:

1) мәгълүмати һәм методик материаллар бастыру;

2) районда ФК һәм спорт үсеше торышы турында статистик мәгълүматлар жыю һәм анализлау;

3) сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау буенча массакуләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек.

3. Оештыру һәм кадрлар белән тәмин ителеш:

1) тренер-укытучылар составының квалификациясен күтәрү;

2) районның кадрлар потенциалын өйрәнү һәм анализлау;

4. Физик тәрбия процессын матди-техник тәмин итү.

5. Инвалидлар һәм өлкән яшьтәге кешеләр арасында физик культура һәм спорт, шул исәптән мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр һәм өлкән яшьтәге кешеләр арасында спорт-масса һәм сәламәтләндерү чараларын оештыру һәм үткәрү.

6. Район физкультура-масса чаралары системасын үстерү, спорт төрләре буенча спорт резервын эзерләү: спорт йөзүе, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, бадминтон, бокс;

1) гомуми белем бирү мәктәпләре укучылары арасында, мәктәпкәчә яшьтәге балалар арасында, хезмәткәрләр арасында, муниципаль берәмлекләр арасында спартакиадалар оештыру

һәм

үткәрү;

2) район спортчыларын спорт төрләре буенча максатчан эзерләү: спорт йөзүе, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, тимераякта фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, бадминтон, бокс; аларның республика һәм бөтенроссия ярышларында катнашуы.

Тормышка ашыру вакыты 2026 – 2030 еллар.

Аерым этапларны гамәлгә ашыру каралмаган.

## **Программаны гамәлгә ашыру механизмы**

«Яшьләр эшләре һәм спорт буенча бүлек» МКУ программасын гамәлгә ашыру барышында чараларны үтәүне координацияләүне һәм акчаларны нәтижәле тотуны тәмин итә.

Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты - Программа заказчысы ел саен бүлеп бирелгән финанс чараларын исәпкә алып, максатчан күрсәткечләрне һәм программалы чаралар буенча чыгымнарны, Программаны гамәлгә ашыру механизмын һәм аның башкаручылар составын төгәлләштерә.

## Икътисадый, социаль һәм экологик бәяләү Программа нәтижәлелеге

Программаны гамәлгә ашыруның социаль нәтижәсе:

физкультура һәм спорт өлкәсендә:

тотрыклы үсеш һәм спорт инфраструктурасының нәтижәлелеген арттыру;

халыкта, аеруча балаларда, үсмерләрдә һәм яшьләрдә, физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүгә кызыксыну формалаштыру, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен булдыру, физик культура, спорт һәм сәламәт яшәү рәвеше өлкәсендә белем дәрәжәсен күтәрү;

гражданнарга физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен тигез шартлар тудыру, аларның социаль хәленә бәйсез рәвештә;

яшьләр арасында наркомания, алкоголизм, тәмәке тарту һәм хокук бозуларны профилактикалауның нәтижәле системасын булдыру, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә жәлеп итү юлы белән;

республика спортчыларының Россия, халыкара ярышларда һәм олимпия уеннарында югары нәтижәләргә ирешүе өчен нәтижәле система һәм шартлар булдыру;

төрле спорт төрләрен, шул исәптән милли спорт төрләрен популярлаштыру һәм үстерү;

олимпия спорт төрләрен үстерү һәм Россия жыйелма командаларына спорт резервын әзерләү;

паралимпия, сурдлимпия спорт төрләрен үстерү һәм физик мөмкинлекләре чикләнгән кешеләргә физик культура, спорт белән шөгыльләнү өчен шартлар тудыру;

яшьләр сәясәте өлкәсендә:

яшьләрнең тормыш сыйфатын яхшырту, яшьләрнең керем дәрәжәсен күтәрү;

торақ шартларын яхшырткан гаиләләр санын арттыру, республикада демографик хәлне яхшырту;

яшь буынның социаль халәтен күтәрү;

яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;

яшьләр арасында хокук бозулар, наркомания, алкоголизм, тәмәке тарту очракларын киметү;

яшьләрнең республика социаль-икътисади, жәмгыяви-сәяси һәм социомәдәни үсешенә өлешен арттыру;

яшьләрнең патриотик, сәяси һәм гражданлык активлыгын, өлгерлеген күтәрү;

яшьләрнең социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашу санын арттыру;

яшьләрнең хезмәт, эшмәкәрлек, ижади активлыгын күтәрү;

яшьләрнең үз-үзен оештыру һәм үзидарә дәрәжәсен күтәрү.

## Программаны гамэлгэ ашыруның көтелгән нәтижэләре

Программаны гамэлгэ ашыру нәтижәсендә Минзәлә муниципаль районында физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүче кешеләр саны артачак, бу исә халыкның сәламәтлеген саклауга һәм ныгытуга ярдәм итәчәк.

Программаның чараларын үтәү түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- физик культураның һәм түбәндәге спорт төрләренә тотрыклы үсеш шартларын булдыру: спорт йөзүе, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, бадминтон, бокс; Минзәлә муниципаль районы территориясендә яңа спорт төрләрен үстерү;

– физик культура һәм спорт өлкәсенең матди-техник базасын алга таба үстерүне тәмин итү;

– муниципаль районда физик культура һәм спорт тармагының кадрлар белән тәмин ителешен яхшырту;

– балалар, үсмерләр һәм яшыләр белән физик культура-спорт эшенең нәтижеләгән күтәрү, шул исәптән социаль куркыныч хәлдә булган, сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән;

– район халкының спорт-масса чараларында катнашуын активлаштыру;

– Массакүләм мәгълүмат чараларының физик культура һәм спорт, сәламәт яшәү рәвешен үстерүгә мәгълүмати ярдәм күрсәтү эшчәнлегенең нәтижеләгән арттыру, бу Минзәлә муниципаль районы халкында физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү ихтыяжын формалаштыруга ярдәм итәчәк.

Минзәлә муниципаль районының төрле категория халкын физик культура һәм спорт белән актив шөгыльләнү процессында киң җәлеп итү наркомания, алкоголизм, тәмәке тарту һәм башка зарарлы гадәتلәр дәрәжәсен киметүгә, авыруларны киметүгә, эшкә сәләтлелекне арттыруга һәм район халкының гомер озынлыгын арттыруга ярдәм итәчәк.

**Программаны гамэлгэ ашыру 2030 елга (2025 ел белән чагыштырганда)  
түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:**

- Физик культура һәм спорт белән системалы шөгыльләнүче халыкның гомуми санын 69,5 %ка кадәр арттыру;
- Физик культура-спорт мәктәпләрендә, секцияләрдә, клубларда шөгыльләнүче балалар, үсмерләр һәм яшьләр санын 80 %ка кадәр арттыру;
- Район халкының спорт-массакүләм чараларда катнашуын активлаштыру;
- Спорт корылмалары белән тәмин ителешне 1,5 %ка арттыру.
- Яңа спорт корылмалары төзү һәм булганнарын реконструкцияләүне тормышка ашыру.
- Булган спорт майданчыкларын реконструкцияләүне тәмин итү;
- Спортчыларны әзерләү сыйфатын яхшырту һәм спорт резервларын саклау;
- Районның матди-техник спорт базасын ныгыту һәм үстерүне тәмин итү.
- Үсмерләр һәм яшьләрнең асоциаль һәм деструктив тәртибен профилактикалауга юнәлдерелгән чаралар санын арттыру.
- Яшьләрнең эшлекле, спорт, социаль, эшмәкәрлек активлыгын арттыру.
- Яшьләр берләшмәләре/оешмалары эшчәнлеген үстерү.
- Яшьләр һәм үсмерләрнең сәләтле яшьләрне яклау өлкәсендә гамэлгә ашырыла торган проектлар һәм программаларга жәлеп ителү дәрәжәсен арттыру.
- Яшьләр арасында гражданлык-патриотик кыйммәтләрне ныгыту.